

ΑΡΧΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α΄

A.1 Να γράψετε στο τετράδιό σας τα ονόματα των φιλοσόφων της **Στήλης Α** και δίπλα το γράμμα της θέσης που αποδίδεται στον καθένα από αυτούς από τη **Στήλη Β**.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Πρωταγόρας	α. «για όλα πρέπει να αμφιβάλλουμε»
2. Ηράκλειτος	β. «σκέπτομαι, άρα υπάρχω»
3. Ρενέ Ντεκάρτ	γ. «η αιτιώδης σχέση μεταξύ δύο γεγονότων είναι κάτι διαφορετικό από τη σχέση χρονικής διαδοχής τους.»
4. Λοκ	δ. «όλων των πραγμάτων μέτρο είναι ο άνθρωπος.»
5. Χιουμ	ε. «τα πάντα ρει»
	στ. «Τη στιγμή που γεννιέται ο άνθρωπος, η ψυχή του είναι ένα άγραφο χαρτί.»

A.2 Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- ποιότητες
- εντελέχεια
- υπερβατικολογική συνείδηση

A.3 Τι πιστεύει ο Ντεκάρτ για την ψυχή και το σώμα του ανθρώπου;

Μονάδες 15

Μονάδες 15

Μονάδες 20

ΟΜΑΔΑ Β΄

B.1 Μελετώντας το παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις γνώσεις σας από το σχολικό βιβλίο να παρουσιάσετε τη δομή της ιδανικής πολιτείας του Πλάτωνα σε συνδυασμό με τη θεωρία του για την τριμερή διάκριση της ψυχής.

«...Πρέπει λοιπόν να παραβάλουμε και να εναρμονίσουμε τρεις τάξεις μέσα στο Κράτος και τρεις λειτουργίες της ψυχής. Και στις δυο περιπτώσεις πρέπει να διακρίνουμε ένα μέρος που αποφασίζει: τους κυβερνήτες ή «φύλακες» στο Κράτος, τη λογική στον πολίτη· ένα μέρος, που έρχεται σε βοήθεια της λογικής απόφασης: τους πολεμιστές στο Κράτος και το «θυμό» στην ψυχή· τέλος, ένα μέρος, που προσκολλάται στα αντικείμενα, στα κατάσκευασμένα και κατεχόμενα αγαθά: τους

παραγωγούς και εμπόρους μέσα στο Κράτος, την επιθυμία μέσα στην ψυχή. Κανένα από αυτά τα τρία μέρη δεν μπορεί να αξιώσει την αυτονομία του.»

copyright © 2005- 2006

B.2 «Επομένως είναι φανερό ότι οι άνθρωποι, όταν ζουν χωρίς μια κοινή εξουσία που να τους εμπνέει δέος, βρίσκονται σ. εκείνη την κατάσταση που ονομάζεται πόλεμος· και αυτός ο πόλεμος είναι πόλεμος όλων εναντίον όλων. Γιατί πόλεμος δεν είναι μόνον οι μάχες ή η ενέργεια του να πολεμάει κανείς, αλλά είναι και η χρονική διάρκεια κατά την οποία υπάρχει η βούληση της διεκδίκησης κάποιου πράγματος μέσα από μια μάχη. Συνεπώς η έννοια του χρόνου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την εξέταση της φύσης του πολέμου. Όπως συμβαίνει με τον καιρό. Γιατί η φύση του κακού καιρού δεν βρίσκεται μόνο σε μια ή δυο βροχοπτώσεις, αλλά σε μια προδιάθεση πολλών προηγούμενων ημερών που οδηγεί σε αυτό το αποτέλεσμα. Έτσι και με τη φύση του πολέμου, ο οποίος δεν συνίσταται μόνο στις συγκρούσεις αλλά και στην προδιάθεση που οδηγεί στον πόλεμο (.) Επομένως σε μια κατάσταση συμβούν. Το ίδιο ισχύει, όταν η μόνη ασφάλεια που έχουν οι άνθρωποι απορρέει από τη φυσική τους δύναμη και την επινοητικότητά τους. Σε αυτή την κατάσταση δεν υπάρχει χώρος για εργασία· γιατί τα αποτελέσματά της είναι δύσκολο να διατηρηθούν και συνεπώς η γη μένει ακαλλιέργητη. Δεν υπάρχει ναυσιπλοΐα ούτε χρήση των προϊόντων που μπορεί να εισαχθούν δια θαλάσσης. Ούτε οικοδομική τέχνη, ούτε μέσα μεταφοράς, ούτε μετακίνηση εκείνων των πραγμάτων που λόγω του βάρους τους απαιτούν σφαιρική προσπάθεια, για να μετακινηθούν. Δεν υπάρχει γνώση του τι υπάρχει στη γη. Ούτε μέτρηση του χρόνου, ούτε τέχνες, ούτε γράμματα, ούτε κοινωνία. Και το χειρότερο όλων, υπάρχει συνεχής φόβος και κίνδυνος να χάσει κανείς τη ζωή βγαίοντας. Και η ζωή του ανθρώπου είναι μοναχική, φτωχή, άθλια, άγρια και σπιντόμη».

Thomas Hobbes, *Leviathan*, edited with an introduction by C. B. Macpherson, Penguin Books, 1985, σσ. 185-186

Με ποιο θέμα αναφέρεται ο Χομπς στο παραπάνω απόσπασμα; Ποια λύση προτείνει, σύμφωνα με το σχολικό βιβλίο, για την έξοδο του ανθρώπου από την κατάσταση που περιγράφει;